

4th Conference with International Participation

Conference VIVUS – on Agriculture, Environmentalism, Horticulture and Floristics, Food Production and Processing and Nutrition

»With Knowledge and Experience to New Entrepreneurial Opportunities«

20th and 21st April 2016, Biotechnical Centre Naklo, Strahinj 99, Naklo, Slovenia

Implementacija tujega jezika stroke preko interpretacije šolske učne poti

Polona Kramer

Šolski center Šentjur, Slovenija, solski.center-sentjur@guest.arnes.si

Izvleček

V prispevku je prikazano, kako šolski vodniki predstavljajo učno pot kot interpretacijo narave študentom, predavateljem višje šole, srednješolskim učiteljem in občanom v tujem jeziku. Ob poljubnem spoznavanju biotskih dejavnikov, s poudarkom na skrbi za okolje, udeleženci pridobivajo znanje s področja tuje strokovne terminologije, z možnostjo uporabe delovnih listov v nemščini. Z vrednotenjem predstavitve šolske učne poti, izpeljane v okviru projekta Teden vseživljenjskega učenja (maj 2015) smo z anketnimi vprašalniki ugotovili, da po mnenju predavateljev in učiteljev interpretacija učne poti v celoti posreduje tuje termine, po mnenju študentov pa le delno. Za predavatelje in učitelje se je tovrstno učenje tujega jezika stroke v celoti izkazalo boljše kot šolsko, za občane precej in študente delno. Predavatelji, učitelji in občani menijo, da bi povzetek v tujem jeziku na panoju v celoti dodatno pripomogel k usvajanju tujega jezika stroke, po mnenju študentov pa precej. Za utrjevanje znanja bi predavatelji in učitelji delovne liste v nemščini uporabili v celoti, občani v precejšnji meri in študenti delno. Študenti, predavatelji in učitelji se v celoti strinjajo, da je tuji jezik stroke pomemben del poklicnih kompetenc, občani pa menijo, da je delno pomemben. Ugotovitve so potrdile, da je smiselno predstavljeni turistični proizvod ponuditi širši regiji kot alternativno obliko usvajanja tujega jezika stroke.

Ključne besede: šolska učna pot, interpretacija narave, tuji jezik stroke

The implementation of foreign professional language through the interpretation of the school nature trail

Abstract

The article shows how school guides present the school nature trail as the interpretation of nature to students, lecturers, secondary school teachers and citizens in a foreign language. Beside common learning about the biological factors, with stressing care for the environment, the participants gain knowledge of foreign professional terminology with worksheets in German. The assessment of the presentation of the school nature trail, carried out within the framework of the Lifelong Learning Week (May 2015) showed, according to surveys, that for lecturers and teachers the interpretation entirely introduces foreign terms, and in students' opinion only partly. The lecturers and teachers find this kind of learning foreign professional language entirely better than school teaching, the citizens find it considerably better and the students partly better. The lecturers, teachers and citizens agree that a summary in a German on the billboard would fully contribute to the acquisition of foreign technical terms and students think it would help a lot. The worksheets in German would be completely used by lecturers and teachers, considerably by citizens and partly by students. The students, lecturers and teachers agree that foreign professional language is an important part of professional competences, but

for the citizens it is of partial importance. The findings confirmed the sanity to offer this tourist product to a broader region as an alternative way to gain foreign professional language.

Keywords: school nature trail, nature interpretation, foreign professional language

1 Uvod

Šolska učna pot kot del šolskega posestva Šolskega centra Šentjur omogoča predstavitev ekosistemov in ekološke pridelave osnovnošolcem, srednješolcem, študentom in občanom. Predstavitev šolske učne poti je zasnovana v obliki interpretacije narave, v slovenščini in tujem jeziku, tako da obiskovalci ob poljubnem spoznavanju biotskih dejavnikov pridobivajo tudi znanje tujega jezika stroke.

Predstavitev šolske učne poti smo prvič izvedli maja 2015 v okviru projekta Teden vseživljenjskega učenja, v slovenščini in nemščini. Realizacijo predstavitve smo na koncu ovrednotili z anketiranjem udeležencev. Z anketnimi vprašalniki smo želeli v zvezi s tujim jezikom stroke ugotoviti, kako udeleženci ocenjujejo in sprejemajo tovrstni način posredovanja tujega jezika stroke ter v kolikšni meri se zavedajo pomena poznavanja tuje strokovne terminologije. Predvidevali smo, da bodo udeleženci s podajanjem vsebin v nemščini pridobili veliko tujih terminov, da bo tovrstno podajanje tujega jezika stroke bistveno bolj dojemljivo kot učenje v razredu, da bi povzetek v tujem jeziku na panojih dodatno pripomogel k usvajanju tujega strokovnega jezika, da bi udeleženci za učenje in utrjevanje tujega jezika stroke uporabili delovne liste z vajami v nemščini ter da se zavedajo, da je znanje tujih terminov danes bistvena poklicna kompetenca. Hkrati smo domnevali, da bodo udeleženci pozitivno ovrednotili vsebino, njeno podajanje in pri ogledu učne poti oblikovali tudi skrb za varovanje narave in okolja.

1.1 Nastanek in implementacija šolske učne poti

Šolska učna pot se nahaja na severni strani Šolskega centra Šentjur, na ekološkem delu šolskega posestva (slika 1). Nastala je v sodelovanju Šolskega centra Šentjur z Občino Šentjur v okviru projekta Vzpostavitev ekološke učne poti. Koordinatorja in avtorja projekta sta Staška Buser, profesorica Šolskega centra Šentjur, in študent programa Naravovarstvo Bogdan Rahten (l. 2013, 2014, 2015, 2016). Učno pot dokončno urejamo - vzdolž šolske učne poti so postavljeni pojasnjevalni panoji, ki bodo opremljeni z opisom ekosistemov v slovenskem jeziku in s povzetkom v tujem jeziku, v angleščini in nemščini, za obiskovalce so pripravljene tudi tiskani vodniki (v slovenščini) (Ogorelec, 2004). Opis učne poti temelji na besedilih avtorjev dr. Darje Istenič, Staške Buser, diplomanta Višje strokovne šole programa Naravovarstvo Urbana Jagra in študentov 2. letnika programa Naravovarstvo: Doroteje Selčan, Monike Gjerkeš, Mateje Okretič, Barbare Arzenšek, Nine Štarkel, Jureta Petelinška, Tomaža Žagarja, Lovra Marata, Boštjana Gradiča in Anje Planko.

Predviden čas poti je 20 minut.

Slika 1: Šolska učna pot Šolskega centra Šentjur
Vir: Zloženska Ekološka učna pot

Informacije o šolski učni poti z namenom promocije (naravoslovne delavnice) so objavljene na šolski spletni strani na povezavi: <http://www.sc-s.si/joomla/images/%C5%A0olska%20u%C4%8Dna%20pot%20Spletna%20stran%20%C5%A0S%C5%A0.pdf>.

V prihodnosti nameravamo šolsko učno pot tržiti tudi preko TIC-a Šentjur, saj je predstavitev šolske učne poti zasnovana kot turistični proizvod, ki omogoča sodelovanje lokalne skupnosti z javnim sektorjem in spodbuja ekonomski, socialni in okoljski razvoj (Koščak, 2004).

Slika 2: Interpretacija šolske učne poti v okviru Tedna vseživljenjskega učenja
Vir: arhiv Šolski center Šentjur

1.2 Interpretacija šolske učne poti v turističnem vodenju

Študente Višje strokovne šole programov Naravovarstvo in Gostinstvo in turizem smo usposobili za vodnike v naravi, v slovenščini in tujem jeziku.

Šolski vodniki (Habič, 2011) pri predstavitvi učne poti upoštevajo, da je interpretiranje narave specifična komunikacijska strategija za prenos informacij iz tehničnega jezika strokovnjakov v vsakdanji jezik obiskovalcev. Podajanje sporočil je preprosto in organizirano. Cilji vsebine so povezani v celoto oz. zgodbo.

Uvodoma se vodniki obiskovalcem predstavijo, predstavijo pot ogleda, trajanje poti, opozorijo na red in varnost. Obiskovalci na začetku poti prejmejo zloženko s predstavitvijo učne poti v slovenščini, tako da lažje sledijo razlagi.

V osrednjem delu sledijo faze ogleda s predstavitvijo vsebin v slovenščini in tujem jeziku, pri čemer so obiskovalci aktivno vključeni v proces učenja, ki je povezan z uporabo čutov in zemelji na osnovi lastnih izkušenj, vključena je tudi uporaba vizualnih pripomočkov (vodnikom pri interpretaciji pomaga čebelarSKI mojster Andrej Jernej, ki pri opisu postopka pridobivanja medu tudi demonstrira delo v šolskem čebelnjaku). Razlaga vključuje tudi postavljanje vprašanj obiskovalcem. Z interpretacijo narave vodniki skušajo obiskovalce (...) prepričati o vrednosti in spodbiti k ohranjanju (www.interpretacija.si).

Na zaključku vodniki povežejo vsebine na posameznih postankih in poudarijo glavno sporočilo vodenega ogleda. Izvedba predstavitve se ob koncu interpretacije ovrednoti z merljivimi cilji: npr. preverjanje usvojenih strokovnih terminov in razumevanja vsebine v tujem jeziku.

Pri interpretaciji narave gre torej za proces rekreativnega učenja (Habič, 2011), kar pomeni, da se obiskovalci učijo zato, ker to želijo, ker jih tematika zanima, proces učenja in odkrivanja pa jim daje zadovoljstvo.

1.3 Prikaz interpretacije šolske učne poti v nemščini

Šolski vodniki so usposobljeni za interpretacijo učne poti tudi v angleškem in nemškem jeziku, saj je znanje vsaj enega tujega strokovnega jezika v Evropski uniji zaradi internacionalizacije trga dela nepogrešljiva kompetenca (Jarc, Zorko, 2013), poleg tega poznavanje tujih jezikov prispeva k osebni rasti človeka v vseh starostnih obdobjih.

Tuji jezik stroke (TJS) je opredeljen kot veja splošnega tujega jezika. Za poučevanje tujega strokovnega jezika je značilno, da so v ospredju situacije, povezane s študijskimi in poklicnimi potrebami, z ultimativnim ciljem razviti sporočanje spretnosti.

Na spletni strani Šolskega centra Šentjur (spletna povezava: <http://www.sc-s.si/joomla/images/Solska%20ucna%20pot%20izvle%20C4%8Dek%20nem.pdf>) je prikazana interpretacija šolske poti v nemščini, ki je nastala z upoštevanjem povezovanja med tujim jezikom in stroko, torej sodelovanja s strokovnjakom agronomom pri izbiri tematskih sklopov in vzpostavljanju terminološkega slovarja.

1.4 Vaje za usvojitev strokovnega jezika v nemščini

Predstavitvi učne poti v nemščini so dodani učni listi v nemščini z vajami za pojasnjevanje pomena nemških besed v slovenščini, za preverjanje razumevanja posredovanih vsebin in z vprašanji o šolski učni poti (spletna povezava: <http://www.sc-s.si/joomla/images/Vaje%20nem%20C5%A1%20C4%8Dina%20C5%A0olska%20u%20C4%8Da%20pot.pdf>).

Z reševanjem delovnih listov udeleženci postopoma pridobivajo in utrjujejo termine v nemškem jeziku in se usposablajo za samostojno komunikacijo o strokovni problematiki v tujem jeziku.

2 Metodologija

Z namenom vrednotenja realizacije interpretacije šolske učne poti v okviru projekta Teden vseživljenjskega učenja (maj 2015) smo anketirali 44 udeležencev: 32 študentov Višje strokovne šole Šolskega centra Šentjur programov Naravovarstvo, Gostinstvo in turizem, Živilstvo in prehrana in Upravljanje podeželja in krajine, 8 predavateljev Višje strokovne šole oz. srednješolskih učiteljev Šolskega centra Šentjur ter 4 občane. Udeleženci imeli možnost z ocenami: 1 - nič, 2 - malo, 3 - delno, 4 - precej, 5 - v celoti izraziti, ali oz. v kolikšni meri se strinjajo s posameznimi postavkami (9 postavk) glede načina posredovanja jezika stroke v nemščini in pomena tujega jezika stroke na poklicnem področju, ter glede zanimivosti, načina interpretacije, uporabe vizualnih pripomočkov in čutil ter skrbi za varstvo okolja in narave. Vsi anketni vprašalniki so bili ustrezno izpolnjeni.

3 Rezultati

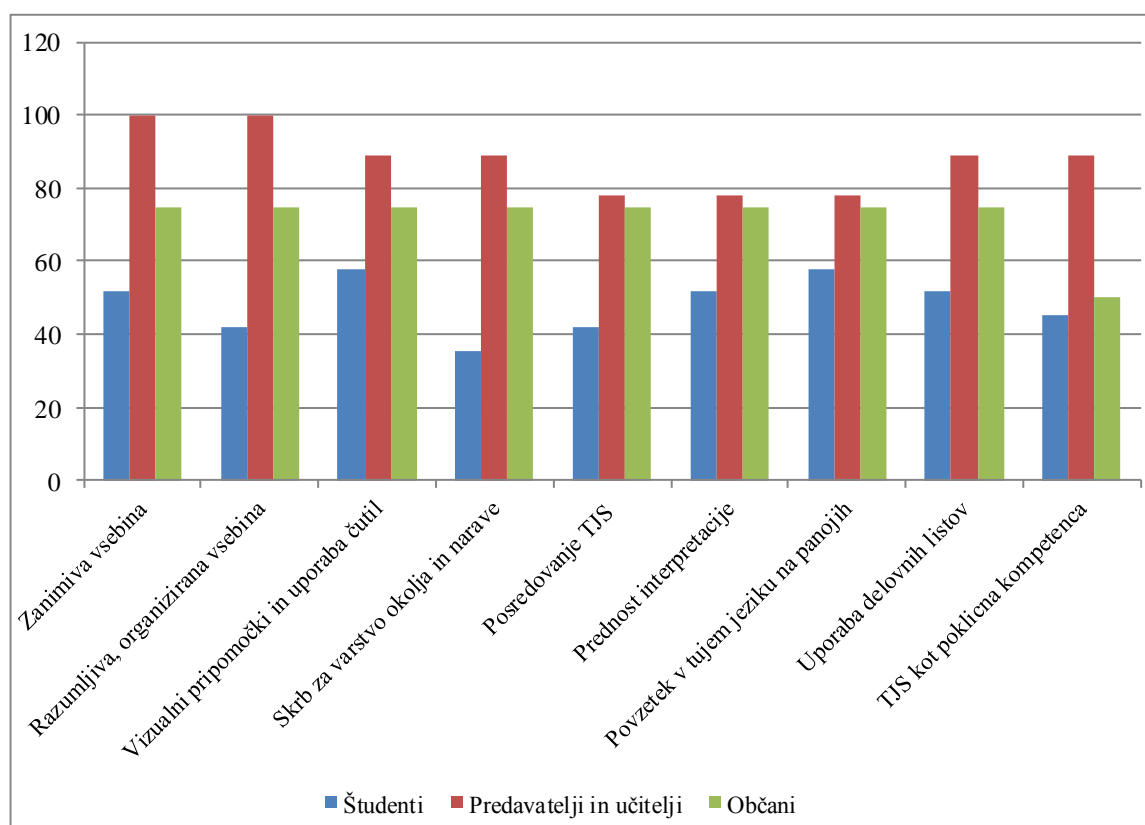
Rezultati anketiranja udeležencev predstavitve šolske učne poti glede na posredovanje tujega jezika stroke so predstavljeni v tabeli (Tabela 1) in grafu (Graf 1), z navedbo največjega deleža odgovorov pri posamezni skupini udeležencev.

Tabela 1: Rezultati anket udeležencev glede predstavitve šolske učne poti v okviru projekta Teden vseživljenjskega učenja, 13. 5. 2015

KRITERIJ	ŠTUDENTI	PREDAVATELJI IN UČITELJI	OBČANI
1. Vsebina interpretacije je bila zanimiva.	precej (51,61 %)	v celoti (100,00 %)	v celoti (75,00 %)
2. Interpretacija je bila podana razumljivo in organizirano.	precej (41,93 %)	v celoti (100,00 %)	v celoti (75,00 %)
3. Vizualni pripomočki in uporaba čutil so pripomogli k podajanju informacij.	delno (58,06 %)	v celoti (87,50 %)	v celoti (75,00 %)

4. Predstavitev učne poti je poudarilo skrb za varstvo okolja in narave.	precej (35,48 %)	v celoti (87,50 %)	v celoti(75,00 %)
5. Z vsebinami v tujem jeziku sem pridobil/-a veliko tujih strokovnih izrazov.	delno (41,93 %)	v celoti (75,00 %)	v celoti (75,00 %)
6. Tovrstno posredovanje tujega jezika stroke je bolj dojemljivo kot šolsko učenje.	delno (51,61 %)	v celoti (75,00 %)	precej (75,00 %)
7. Povzetek v tujem jeziku na panojih bi dodatno pripomogel k usvajanju tujega strokovnega jezika.	precej (58,06 %)	v celoti (75,00 %)	v celoti (75,00 %)
8. Za utrjevanje strokovnega besedišča v tujem jeziku bi uporabil/-a delovne liste.	delno (51,61 %)	v celoti (87,50 %)	precej (75,00 %)
9. Tuji jezik stroke je pomemben del znanja mojega poklicnega področja.	v celoti (45,16 %)	v celoti (87,50 %)	delno (50,00 %)

Vir: Šolski center Šentjur, 2016

Graf 1 - Vrednotenje interpretacije šolske učne poti pri projektu Teden vseživljenjskega učenja, 13. 5. 2015

Vir: Šolski center Šentjur, Višja strokovna šola, 2016

4 Razprava in zaključki

Analiza anket udeležencev je pokazala, da so se predavatelji in učitelji v celoti strinjali, da so z vsebinami v tujem jeziku pridobili veliko tujih strokovnih izrazov, da je posredovanje tujega jezika stroke preko interpretacije narave bolj dojemljivo kot šolsko učenje, da bi povzetek v tujem jeziku na panojih dodatno pripomogel k usvajanju tujega strokovnega jezika, za utrjevanje strokovnega besedišča v tujem jeziku bi uporabili delovne liste v nemščini in da je tuji jezik stroke pomemben del njihovega poklicnega področja. Občani so v celoti potrdili posredovanje tujih strokovnih izrazov preko vsebin v tujem jeziku ter da bi povzetek v tujem jeziku na panoju dodatno pripomogel pri učenju tujega strokovnega jezika, precej so se strinjali s trditvijo, da je tovrstno posredovanje tujega jezika stroke boljše kot šolsko učenje ter da bi za utrjevanje tujega jezika stroke uporabili delovne liste, poznavanje tujega jezika stroke kot poklicne kompetence so ocenili kot delno pomembno kompetenco. Študenti so v celoti potrdili le domnevo, da je znanje tujega jezika stroke pomemben del poklicnega področja, povzetek v tujem jeziku bi precej pripomogel k usvajanju tujega jezika stroke, z vsebinami v tujem jeziku so po njihovem mnenju pridobili strokovne termine le delno, tovrstno učenje tujih terminov ocenjujejo kot delno bolj dojemljivo kot šolsko, prav tako bi delovne liste v nemščini pri učenju tujega jezika stroke uporabili le delno.

Predavatelji in učitelji so torej v največji meri potrdili zastavljene hipoteze glede posredovanja, načina učenja in pomena tujega strokovnega jezika v poklicu. Nižjo stopnjo strinjanja je opaziti pri občanih pri načinu posredovanja tujega jezika stroke in uporabi delovnih listov ter le delno strinjanje glede pomembnosti tujih terminov na poklicnem področju, kar je verjetno povezano z naravo njihovega dela (sami tuje strokovne termine redkeje uporabljajo). Najnižje potrditve smo opazili pri študentih, kjer je mogoče trditi, da se zavedajo pomena tujega jezika stroke za bodoči poklic, kot učni pripomoček bi dostikrat uporabili povzetek na panojih, manj ustrezen pa je način posredovanja vsebin v tujem jeziku in manjša je pripravljenost za uporabo delovnih listov v nemščini.

Motivacijo občanov in študentov za usvajanje tujih terminov bi lahko povečali z njihovo aktivnejšo vključitvijo v predstavitev, npr. z njihovim posredovanjem njim znanih terminov v nemščini, k uporabi delovnih listov v nemščini pa bi udeležence v večji meri verjetno pritegnili z vključitvijo slikovnega gradiva.

Glede na pozitivno vrednotenje vloge tujega jezika stroke pri interpretaciji narave s strani vseh skupin udeležencev, menimo, da je smiselno nadaljevati z opisano predstavitvijo šolske učne poti v nemščini. Z namenom povečanja motivacije udeležencev pa nameravamo nadgraditi način podajanja interpretacije in delovne liste v nemščini dopolniti s slikovnim gradivom ter takšno alternativno obliko posredovanja tujega jezika stroke ponuditi tudi širši regiji.

Literatura in viri

Habić, Š. *Interpretacija (narave) v turističnem vodenju* (online). 2011. (Citirano 25. 2. 2016). Dostopno na spletnem mestu: www.rra-zk.si/materiali/priloge/slo/interpretacija_narave_habic.pdf

Interpretacija narave (online). 2015. (Citirano 25. 2. 2016). Dostopno na spletnem mestu: www.interpretacija.si

Jarc, M., Zorko, V. Razvoj potrebe po učenju tujih strokovnih jezikov in vloga učitelja pri oblikovanju tujejezikovno kompetentnega diplomanta. *Teorija in praksa*, 2013, let. 50, št. 2, str. 412-442.

Koščak, M. *Turistične gozdne poti kot turistični proizvod in njihov pomen za razvoj podeželja* (online). 2004. (Citirano 25. 2. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: www.interpretacija.si/arhiv/turisticne_gozdne_poti.pdf

Ogorelec, B. *Naravoslovne/učne poti – priložnost v turizmu* (online). 2004. (Citirano 25. 2. 2016). Dostopno na spletnem naslovu: www.interpretacija.si/knjizica/priloznost_v_turizmu.pdf